

KORONA JA EPÄTIETOISUUS

Petri Laarne

Olisin voinut aloittaa tilastotieteen ainejärjestön opintovastaavana parempaankin aikaan. Alkuvuodesta 2021 Helsingin yliopisto oli jälleen lähes täydellisessä etäopetuksessa, ja sivuaineopiskelijana yhteyteni tilastolaisiin oli muutenkin rajoittunut.

Koronaan on koko ajan liittynyt epä tietoisuus: miten tauti leviää, miten sitä hoidetaan, miten tilanne ja rajoitukset kehittyvät? Opiskelijalle epä tietoisuus on näkynyt tapahtumien perumisina ja muuttuvina järjestelyinä. Opettajalle opiskelijat ovat olleet mustia ruutuja Zoomissa – ja sama koski nyt minua. Ilman oikeita kohtaamisia oli mahdotonta tietää, mitä opiskelijoille todella kuuluu.

KYSELYIDEN TULOKSIA

Tuntosarvet eivät siis toimineet kunnolla, mutta muodollista palautetta oli mahdollista saada. Matikan ja tilaston järjestöt ovat jo vuosia ke ränneet keväisin palautetta opiskelijoilta. Yleensä opetuksen arvosana 1–5-asteikolla on ollut reilun nelosen tuntumassa.

Keväällä 2021 arvosana oli 3,5, mutta peräti kolme neljästä kertoi hyvinvointinsa kärsineen. Opinnot itsessään sujuivat ja vastaajat jakautuivat kahtia: osa suosi itsenäistä opiskelua muutenkin, toinen osa taas kärsi matalan kynnyksen tuen puutteesta. Kumpaakin joukkoa yhdisti motivaatiopula ja yksi- toikkoisuus, kun edes kirjastoon ei päässyt.

Toistimme kyselyn joulukuun alussa ja saimme selvästi parempaa palautetta. Kampuksen avautuminen ja hybridimalli olivat siis parantaneet

tilannetta. Etäluentojen käytännöt olivat hioutuneet ja yllättävän harva kaipasi luentosalissa istumista. Hälytysmerkkejä oli kuitenkin luettavissa.

HUOLI MAISTERIOPISKELIJOISTA

Arvosanoissa näkyi selvä laskeva trendi opintojen vaiheen mukaan. Maisteriopiskelijoiden antamat arvosanat hajaantuivat selvästi enemmän kuin tyytyväisten fuksien, ja sama koski myös koettua työmäärää. Avovastauksissa näkyi epä tietoisuus opintojen suunnittelusta ja tutkielmista.

Helsingin maisteriohjelma on hyvin vapaamuotoinen, joten keskustelu linjan HOPS-ohjaajan kanssa on tärkeää. Ohjauk käytäntöjen uudistus ja etäopetus vaikuttavat johtaneen siihen, etteivät kaikki tienneet keneltä apua saa. Vaikka tiesivätkin, sähköpostien vastausaika saattoi olla monta päivää.

Tunnistin tilanteen itsekin korona-ajan maisteriopiskelijana. Fukseista poiketen tunsin yliopiston tavat ja HOPS-ohjaajanikin vastasi aina ripeästi, mutta gradu- sekä tulevan väitösohjaajan etsiminen sähköpostitse oli raskasta. Nopeat kysymykset ja tutustuminen olisivat hoituneet paljon helpommin, jos olisin vain voinut väijyä luentosalin ovella.

Korona aiheutti siis ongelmia kahdella rintamalla: uusia opiskelijoita piti auttaa opinnoissaan alkuun, vanhempia vuorostaan erikoistumaan ja osaksi akateemista yhteisöä. En voi tässä asiassa olla neutraali, mutta minusta jälkimmäinen tavoite on ollut liian vähän esillä. Fuksien loikka itsenäisyyteen on valtava, mutta pienemmän samanlaisen tekevät myös opintojaan lopettelevat.

YLIOPISTO EI OLE SEINIÄ

Opetusmenetelmien kokema luova tuho on mielestäni ollut hyväksi. Etäopetuksen työkalut auttavat myös kampusten välillä hyppijöitä, töiden ohella opiskelevia tai itsenäisesti yleistenttiin lukevia. Varsinkin massakursseilla niitä siis kannattaa hyödyntää.

Etäluennon ongelma on paradoksaalisesti sen tehokkuus. Pois jäävät kuulumisten vaihdot ja lounaat luennon ympärillä. Luennoijallakin tuntuu olevan korkeampi kynnyksellä aiheen vierestä. Itse en tutustunut etäluennoilla yhteenkään uuteen ihmiseen, mutta syksyn hybridimallissa heti useampaan. Verkostoituminen olisi tärkeä osa ammatti-identiteetin kehittymistä. Syvempiä opintoja en siksi siirtäisi verkkoon.

Ainejärjestöjen erityinen panos on ajanhukka kampuksella. Tällä tarkoitan sitä, että niiden piirissä törmää samanhenkisten ihmisten projekteihin ja vähän kaikkiin kursseihin – toisin sanottuna pääsee soveltamaan oppimaansa. Olen debatoinut – nimenomaan debatoinut – matikasta hyvin monta tuntia opiskelijahuone Survomon liitutaalulla.

Järjestöille tilojen ja tapahtumien sulku on ollut raskasta, ja se on näkynyt suoraan uusien jäsenten määrässä. Toipumiseen voikin mennä vuosia. Totta kai harrastusten ja bileiden kautta löydetään ylipäänsä ystäviä ja puolisoita, mutta sen puute onkin kokonaan oma tarinansa.

Toimitiloista säästettäessä käytetään usein ilmaisua ”ei laiteta rahaa seiniin”. Tätä voisi hieman mukailta kuvaamaan sitä, mitä yliopisto opiskelijoille – ja kaiketi tutkijoillekin – on. Yliopisto ei nimittäin ole seiniä, vaan tilaa seinien välissä. Tärkeimmät hetket eivät tapahdu luentosaleissa vaan käytävillä ja muissa tiloissa, niin suunnatuissa kuin satunnaisissa törmäyksissä. Muistetaan se, kun rakennetaan uutta toimintatapaa.

Kohdataan taas kampuksella!

Kirjoittaja *Petri Laarne toimi Moodi ry:n opintovastaavana vuonna 2021 ja aloitti väitöskirjatutkijana Helsingin yliopistossa tammikuussa 2022. Aiemmin hän on kirjoittanut Nollakohta-matemaatiikkablogia.*